

Irške, Škotske i Francuske; organiziraju se svake godine, od 1910. Tom Kupu od 1884 prethodila su natjecanja samo između 4 reprezentacije zemalja V. Britanije.

Kup Republike, međ. pozivno natjecanje zrakoplovnih modelara u klasi modela F1A, F1B, F1C i F2D. Održava se redovito svake god. od 1964 (osim 1972) u mjesecu novembru na aerodromu Lučko kraj Zagreba. Natjecanje je pojedinačno i ekipno.

Kup sajamskih gradova, stolni tenis: natjecanje klubova iz evr. sajamskih gradova, za muške i za ženske ekipe, utemeljeno 1964. Od jugoslavenskih klubova pobjednici su bili: kod muških ekipa GSTK Vjesnik (Zagreb) 1970 i 1972 te STK Spartak (Subotica) 1977 i 1981; kod ženskih ekipa ASTK Mladost-Ribomatorijal (Zagreb) 1978 i 1980.

kup-sistem, [1] vrsta natjecanja u kojem u svakom kolu poraženi ispadaju iz natjecanja a pobjednici nastavljaju natjecanje, sve dok takvim sistemom eliminacije ne ostanu dvije najbolje ekipe (ili pojedina) koji u finalnom susretu međusobno odlučuju o konačnom pobjedniku. Primjenjuje se u svim ekipnim sp. igrama, a vrlo često i u stolnom tenisu, tenisu, badmintonu itd. U jednostrukom k. ekipe ili pojedinci se međusobno sastaju samo jednom, u dvostrukom k., koji se primjenjuje samo u ekipnim sp. igrama, igraju se dva susreta a ekipa s ukupno boljim rezultatom nastavlja natjecanje (katkada se igra treća, odlučna utakmica). U pojedinačnim sp. igrama može se primjenjivati kup-sistem na dvostruko ispadanje u kojem i poraženi nastavlja natjecanje te ispada tek nakon drugog poraza. Ekipe odn. pojedinci se ždribeom raspoređuju na mjesta u kosturu (mreži) natjecanja te se međusobno sastaju ekipe odn. pojedinci koji se nalaze na susjednim mjestima u kosturu natjecanja. Uobičajeno je da se ovisno o broju sudionika 4, 8 ili 16 najboljih ekipa odn. pojedinaca unaprijed odredi za nosioce grupa, koji se zatim u kosturu natjecanja tako raspoređuju, da bi se u slučaju da pobjeduju međusobno sastali tek u završnim borbama. Ovisno o broju prijavljenih natjecatelja prema potrebi se određuju pretkola iz kojih pobjednici stižu pravo nastupa u prvom kolu, ili se ždribeom određuju ekipe koje će u prvom kolu biti slobodne. Uobičajeno je da nosioci grupa u prvom kolu budu slobodni. Međusobni susreti ekipa pojedinaca u kolu kada je u natjecanju ostalo još 32 učesnika nazivaju se šesnaestina finala, kada je ostalo 16 učesnika, osmina finala, kada je ostalo 8 učesnika, četvrtfinale, kada je ostalo 4 učesnika polufinale ili semifinala, a završna borba dvije najbolje ekipe ili pojedinca naziva se finale. U k. pobjednik natjecanja utvrđuje se na najbrži mogući način, s mnogo manje susreta nego pri bod-sistemu, ali je izuzet pobjednika redoslijed ostalih često plod slučajnosti u ždribeu. Ukupan broj utakmica po jednostrukom k. izračunava se formulom $X = N - 1$, pri čemu je N = broj učesnika; [2] šah: finalna natjecanja u kojima igra 16 ekipa u 5 kola po švic. sistemu, a pobjeđuje ekipa koja na kraju ima najveći broj bodova.

Kup UEFA, nogomet: natjecanje evr. nogometnih klubova po dvostrukom kup-sistemu koje se od 1960 do 1968 organiziralo pod nazivom Međunarodni kup sajamskih gradova, a 1969-71 kao Evropski sajamski kup. Prvi pobjednik bio je FC Barcelona. NK Dinamo (Zagreb) osvojio je taj Kup 1967, igrajući u finalu sa FC Leeds United 2:0 i 0:0. Prvi pobjednik Kupa UEFA za 1972 bio je FC Tottenham Hotspur, igrajući u finalu sa FC Wolverhampton Wanderers 2:1 i 1:1. Ovisno o kvaliteti i prethodnom plasmanu klubova

pojedinih zemalja, svaki nogometni savez stječe pravo da za natjecanje K.U. prijavi 2-4 klupske ekipe koje su se plasirale najbolje iza prvaka u nac. prvenstvu.

kupe → bačeni bod

Kür-ispit, konjički sport: srednja (S) ili teška (T) kategorija ispita iz dressure; natjecatelj treba da prikaže točno precizirane aktivnosti u određenom vremenu, a sam slobodno bira redoslijed zadataka.

Kurajica, Bojan (1947), profesor; šah, velemaistor od 1975, reprezentativac, član SK Bosna (Sarajevo), zaslužni sportski Jugoslavije; omladinski prvak svijeta 1965 (nakon B. Ivkova i B. Parme, treći Jugoslaven po redu); sudjelovao na Šah. olimpijadi 1980 u La Valletti, Malta (III mjesto).

kuraš, nac. rvanje srednjoozaj. dijela SSSR. U Uzbečkoj SSR k. se gaji u dvije varijante, koje se razlikuju po odjeći i opremi rvača; u oblastima Fergana i Buhare pelivani po pravilima moraju na početku borbe uhvatiti protivnika za pojas i ne smiju ga pustiti dok traje borba, a zahvatima nogu i pokretima ruku pokušavaju oboriti protivnika na tlo. U Kazahskoj SSR k. ima pravila natjecanja koja su nešto drugačija; cilj je borbe oboriti protivnika na leđa, i to tako da mu obje plečke dodirnu tlo.

kurbet (franc. courbette), figura visoke škole jahanja nad zemljom; propinjanje konja na zahtjev jahača i kratko stajanje na stražnjim nogama. Prednje noge su zgrčene.

Kurelić, Nikola (1917-82), redovni profesor Fakulteta za fizičko vaspitanje u Beogradu; prvi doktor nauka u oblasti tjel. odgoja u Jugoslaviji. Niz godina šef katedre sportova. 1960-62 prodekan, 1963-65 dekan, direktor Instituta za naučna istraživanja pri Fakultetu za fizičko vaspitanje u Beogradu. Dugogodišnji predsjednik Stručnog savjeta Atletskog saveza Jugoslavije, od 1970 predsjednik Evropske federacije atletskih stručnjaka; predsjednik Zajednice fakulteta za fizičku kulturu Jugoslavije. Jedan od osnivača i urednik časopisa Fizička kultura (od 1947) i Anala Fakulteta za fizičko vaspitanje (od 1960). Dobitnik Majske nagrade Saveza organizacija za fizičku kulturu Srbije (1966). Napisao: *Atletika*, Beograd 1954; *Osnovi sporta i sportskog treninga*, I-III izd., Beograd 1959 i 1967; *Repetitorij iz atletike* (sa D. Petrović), I-III izd., Beograd 1969. 1973 i 1978 i dr.

Kurencov, Viktor Grigoričević (1941), sovj. reprezentativac u dizanju utega, zaslužni majstor sporta SSSR; prvi na Ol 1968, drugi na Ol; prvi na PS 1965, 1968, 1969 i 1970; prvi na PE 1964-71; najbolji rezultat 482,5 kg (1968) u srednjoj kategoriji; postigao 18 SR.

Kurentov pokal, savezno natjecanje zrakoplovnih modelara u klasi modela u kružno upravljanim letu (F 2A; F 2B i F 2C).

kureš, rum. oblik rvanja. Ima 4 težinske kategorije. Bora traje 10 min. sve dok jedan od rvača ne bude od protivnika prebačen preko leđa, ili se pobjeda postiže bodovima. Pobjednik dobiva ovcu.

Kurel, Dušan (1918), novinar; bavio se atletikom u SK Primorje (Ljubljana) i boksom u SK Slovan (Ljubljana). Od 1946, nakon završene Više škole za telesno vaspitanje u Beogradu, djeluje u novinarstvu; bio dopisnik Ljudske pravice iz Beograda, a zatim radi u Ljubljani kao suradnik i urednik sp. rubrike Ljudske pravice, zatim Dnevnik na Dela; najviše piše o sp. gimnastici, veslanju, skijaškim skokovima i plivanju. Napisao *Almanah Telesna kultura u Šiški 1902-1972*, Ljubljana 1972 i surađivao u više sp. izdanja.

Kurikkala, Juho (1912-50), fin. reprezentativac u nord. skijaškim disciplinama; po-

B. KURAJICA

N. KURELIĆ

bjednik na PS 1939 na 15 km. Po njemu se naziva natjecanje za Kurikkala pokal.

Kurikkala kup, skijanje, tradicionalno natjecanje alpskih zemalja u nord. disciplinama (trčanje na 15 km muškarci, štafeta 4 x 10 km muškarci, trčanje na 10 km omladinci); održava se od 1952.

kurirska pošta, konjički sport: pojedinačna igra jahača koji s torbom preko ramena pojuri na znak startera ka 200-400 m udaljenom stupu na kojem je obješena kurirska torba. Stigavši do stupa sjaše, zamijeni svoju torbu s torbom sa stupa, pojaše i vraća se na mjesto starta. Pobjednik je onaj jahač koji to obavi najbrže.

kurjaš, tatarska rvačka borba; izvodi se na travnjaku veličine 10 m u promjeru. Borba traje 5 min. Borci su opasani pojasevima i nastoje podignuti protivnika i baciti ga na leđa. Bacanja nogama nisu dozvoljena.

kursna karta, jedrenje: karta velikog dijela obale, obično u mjerilu 1:200 000; služi za veliku obalnu plovidbu i sadrži najvažnije točke za orijentaciju; naša morska obala prikazana je na 6 takvih karata.

Kurtini, Ivan (1922), pomorski ekonomist; reprezentativac u plivanju i vaterpolu (1938-41 i 1945-55), zaslužni sportski Jugoslavije, član JSK Victoria (Sušak) i PK Primorje (Rijeka). Sudjelovao u vaterpolu reprezentaciji na Ol 1948 i 1952 (II mjesto); na PE 1950 (III mjesto) i 1954 (II mjesto). Bio je trener Circolo Canottieri Napoli i Circolo Possilipo u Napulju.

kusabi dome (jap.; zaustavljanje klinom), džudo: tehnika obrane od nekih bacanja (harai goshi); natjecatelj se brani tako da svojom nogom s unutrašnje strane zakvači nogu na kojoj protivnik stoji dok napada. Ta tehnika je zabranjena i smatra se teškim prekršajem pravila.

kusari gama, jap. borilačka vještina srpom (kama ili gama), za koji je prirođen dugi metalni lanac (kusari), na čijem je kraju kugla sa ili bez siljaka. Vještina rukovanja ovom vrstom seljačkog oružja gaji se još u Japanu u okviru kobuda i karatea. Borac drži u jednoj ruci srp. u drugoj lanac kojim nastoji zaustaviti napad protivnika, a srpom zadati protuudar.

kushti, nar. rvanje u Iranu. Borci obučeni u kožne hlače nastoje oboriti suparnika na leđa. Borbe se održavaju na travnjacima.

Kusijanović, Miho (1905-56), šk. nadzornik u Dubrovniku, aktivan planinar i propagator lje-